

BOG

HAFNI FORTÆLLER (/BOEGER/HAFNI-FORTAELLER-ROMAN)

Af Helle Helle (/forfattere/helle-helle) (2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

[BASIS%3A136724355&FRAGMENT=CONTENT](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A136724355&FRAGMENT=CONTENT))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/hafni-fortaeller-roman) for at anmelde

Helle Helles suveræne stemme er stærkere end nogensinde. Med Hafnis fortælling har hun skrevet sin sjoveste, men også mørkeste roman.

ANMELDELSE

01 sep.23

(/users/lise-vandborg)

Af **Lise Vandborg** (/users/lise-vandborg)
Redaktør

Helle Helles suveræne stemme er stærkere end nogensinde. Med Hafnis fortælling har hun skrevet sin sjoveste, men også mørkeste roman.

Den første linje i Helle Helles romaner er er altid bemærkelsesværdig. Således også i den nye bog, hvor første linje, "at hun skal skilles", kun danner en sætning sammen med titlen. Hafni ringer fra en bil på en rasteplads ved Ringe til fortælleren, som hun sidst har talt med 13 år tidligere. Vi kender den nu 48-årige Hafni som biperson i de (<https://litteratursiden.dk/boeger/de>), og sammenhængen med 'de' og BOB (<https://litteratursiden.dk/boeger/bob-roman>) er større, end der skal afsløres her.

Hafni fortæller om sin såkaldte smørrebrødsrejse fra Sjælland over Fyn til Jylland, hvor planen er at prøve det store sønderjyske kaffebord i Gråsten. De detaljerede beskrivelser af maden, stederne og Hafnis akavede og til tider

absurde møder med tilfældige mennesker på turen gør romanen vanvittig sjov samtidig med, at man berøres af Hafnis skam, sorg og indre mørke. Hafni vil lave sig selv om, men hun ved ikke hvordan: "*jeg vil ikke være mig*". Hun har konstant et blik på sig selv, sit tøj, sin vægt og på kroppens aldring. Det er både til at grine og græde over ligesom de mange husråd, som måske kommer fra det hjem, Hafni har forladt: "*Karklud kun på gulv i smug*".

Hafnis biltur går slet ikke som planlagt; den skulle vare i otte dage, men ender med at vare en måned. Især fordi hun har svært ved at ryste de mennesker, hun møder, af sig igen. Hun lader sig rive med og har svært ved at sige nej til andre, nok også fordi hun gerne vil have lidt selskab, selv om hun rejste ud for at være alene. Hun drikker en del alkohol undervejs for at fejre friheden, men måske også for at dulme skammen, sorgen og det indre mørke, der en gang imellem sænker sig over hende.

Mørket dukker op flere gange på rejsen, men indkredses især i de korte, poetiske lyriske passager, som er en kontrast til de talesprogsagtige afsnit om turen. Det lyder næsten som en poetik for Helle Helles forfatterskab, når der står: "*Hun vil alligevel sige noget om det mørke, hun ikke vil sige noget om.*" Mørket er romanens vigtigste grundtone:

"På et splitsekund, hun kan ikke beskrive det anderledes, vælder mørket ned oppefra og fylder hendes luftveje. Men hun taler videre og kan også fortsat le. Hendes øregange angribes af garnnøgler, kæben flygter. Hun vil træde op i springvandet, kaste mønter i, hvad som helst. I et nyt nu forvandles mørket så til drypregn. Hun klipper det over med sin klippesaks. Og intet af dette kan hun sige, og der er ingen."

Hafni har svært ved at være i verden, har mange tvangshandlinger og er meget optaget af, hvordan hun opfattes af andre. Hendes store skam knytter sig ofte til at have sagt noget forkert til andre mennesker, som da hun mødte sin gamle musiklærer, der fortalte, at konen havde fået kol, og Hafni hørte det som kål. Erindringsglimtene viser også Hafnis komplekse følelser ved skilsmissem, sorgen og savnet, bl.a. efter julen, og ikke mindst den tvivl, hun hele tiden har haft overfor eksmanden, sågar ved frieriet udenfor Imperial, hvor "*et langt nej burde være undsluppet hende*". Hun erindrer ofte at have stået ved køkkenvinduet og ønsket "*at borte tog ham*". Som altid i Helle Helles romaner er dramaet underspillet.

I de korte afsnit kombinerer Helle Helle eksistentielle temaer med æstetiske eksperimenter, hvor de halve sætninger både skaber en flertydighed og hænger sammen på et dybere plan: "*Latter til kip, et sår i skunken. Gå på et gærde, være ikke-væk, være.*" Gennem hele forfatterskabet har hun eksperimenteret med sprog og form på nye måder, og med 'Hafni fortæller' skruer hun op for både humoren og eksperimenterne. Helle Helles eminente sprog og stil er båret af præcision og elegance, og det er næppe tilfældigt, at Hafni besøger Herman Bangs fødested: En metafiktiv reference til alle de gange, Helle Helle er blevet sammenlignet med Bang. Ligeledes kan Hafnis ord "*jeg er ingen storyteller*" opfattes som en skælmsk metakommentar til forfatterskabet.

Helle Helles nye, geniale fortællermæssige greb er, at fortælleren er til stede som fortæller af Hafnis historie, og romanen viser forskydningen mellem Hafnis og fortællerens beretning. Enkelte steder antydes noget om fortællerens liv, især i slutningen, hvor hendes idenitet afsløres. Her kommer en hilsen, der forbinder forfatterens tre seneste bøger, så man fristes til at kalde dem en trilogi. Samtidig kan Hafnis ord "*fra nu af vil hun lyde anderledes*" læses som forfatterens ønske om fornyelse. I hvert fald bringer hun med 'Hafni fortæller' nye dystre toner ind i forfatterskabet. Helle Helle overgår sig selv med denne sjove, mørke og mesterlige roman.